

TO NAPRAWDĘ BOLI! PROBLEMY W JAMIE USTNEJ SĄ BOLESNE

Ból wpływa niekorzystnie na kondycję organizmu, dobrostan i komfort psychiczny

Najważniejsze punkty

- 1. Zwierzęta odczuwają ból, ale bardzo często nie pokazują, że cierpią.¹**
- 2. Choroby zębów są uznawane za jedną z najczęstszych przyczyn przewlekłego bólu u psów i kotów.²**
- 3. Choroby jamy ustnej i związane z nimi ból są poważnymi zaburzeniami dobrostanu pacjentów weterynaryjnych i powinny być leczone.³**
- 4. Leczenie i zapobieganie bólu ma wymiar etyczny, ale również ma znaczenie dla szybkiego powrotu pacjenta do zdrowia, i skrócenia jego pobytu w szpitalu.²**

Rozpoznawanie bólu w jamie ustnej

1.

Koty z chorobami jamy ustnej wykazują zaburzenia apetytu, ból pojawiający się podczas przyjmowania pokarmu, spadek masy ciała, ślinotok i osłabione dbanie o okrywą włosową.

2.

Zwierzęta z chorobami zębów i jamy ustnej mogą odczuwać ból, który wpływa na ich stan odżywienia oraz jakość życia.⁵

3.

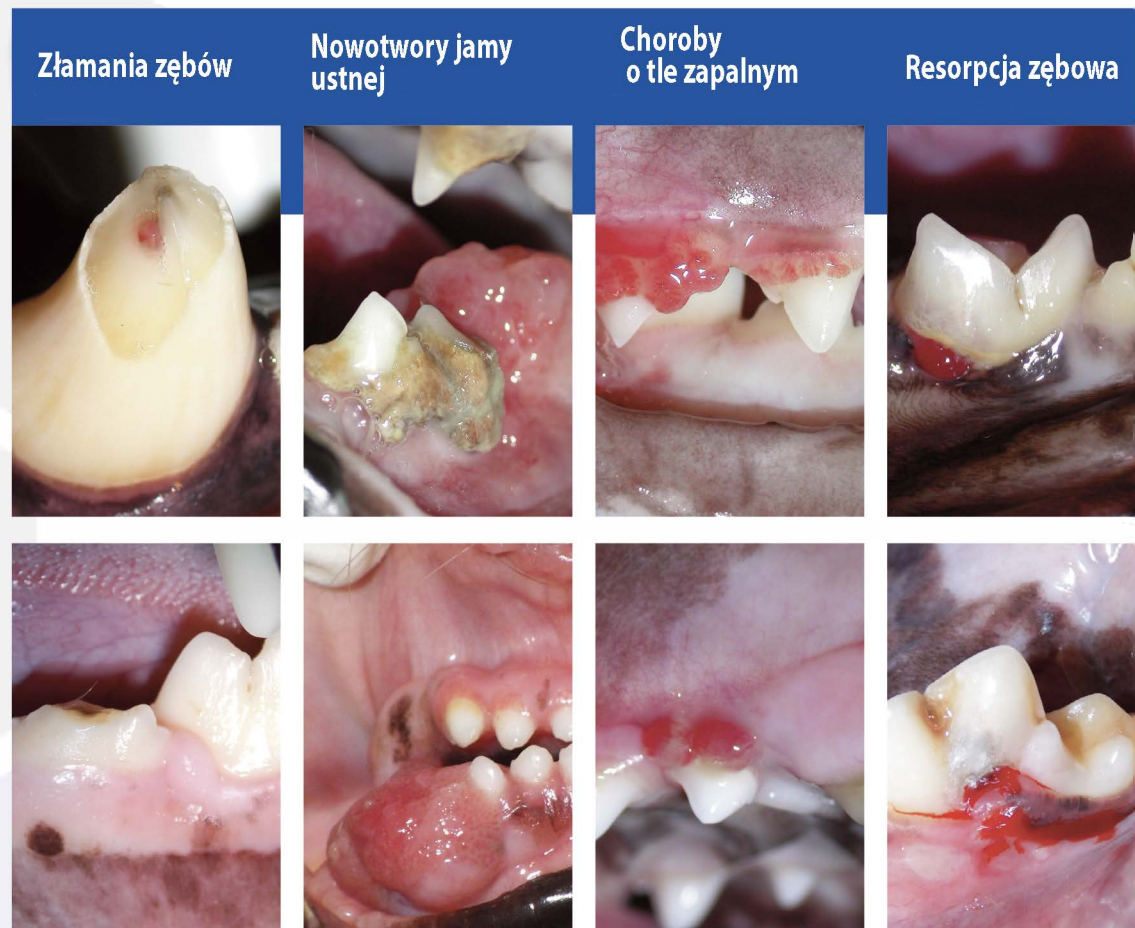
Ból często zmienia zachowanie pacjenta, może też powodować pojawienie się nienormalnych zachowań (np. agresji) lub jest przyczyną nieobecności normalnych zachowań (np. mycia się)⁶

Strategia leczenia i zapobiegania bólu jest wielokierunkowa

- 1. Bolesne choroby jamy ustnej** muszą być zidentyfikowane i leczone, nie wolno ich zaniedbywać. Kompletnie badanie jamy ustnej obejmuje badanie przytomnego pacjenta i pacjenta znieczulonego oraz diagnostykę obrazową (radiografia dwu lub trójwymiarowa).
- 2. Zapobieganie bólu** generowanego podczas zabiegów stomatologicznych jest obowiązkiem lekarza. Każdy zabieg może powodować odczucia bólu i wymaga zastosowania protokołu przeciwbólowego.
- 3. Właściwy protokół przeciwbólowy** wymaga całościowego planu, który obejmuje przedzabiegową analgezję, stosowanie niskoinwazyjnych technik operacyjnych, a potem wdrożenie farmakologicznego protokołu przeciwbólowego.
- 4. Ból jest złożonym zjawiskiem,** wymaga kompleksowego leczenia, indywidualnego traktowania pacjenta, a także uwzględnienia farmakodynamiki i specyfiki używanych leków.

Przykłady częstych bolesnych problemów w jamie ustnej:

Jerzy Gawor,
MRCVS, DVM PhD,
Dipl. AVDC, Dipl. EVDC

Brook A. Niemiec,
DVM, Dipl. AVDC,
Dipl. EVDC

Literatura:

- Merola I, Mills DS. Systematic review of the behavioural assessment of pain in cats. *J Feline Med Surg.* 2016 Feb;18(2):60-76. doi: 10.1177/1098612X15578725. Epub 2015 May 13. PMID: 25972247.
- Bell A, Helm J, Reid J. Veterinarians' attitudes to chronic pain in dogs. *Vet Rec.* 2014 Nov 1;175(17):428. doi: 10.1136/vr.102352. Epub 2014 Jul 15. PMID: 25028465.
- Niemiec B, Gawor J, Nemecek A, Clarke D, McLeod K, Tutt C, Gioso M, Steagall PV, Chandler M, Morgenege G, Jouppi R. World Small Animal Veterinary Association Global Dental Guidelines. *J Small Anim Pract.* 2020 Jul;61(7):E36-E161. doi: 10.1111/jsap.13132. PMID: 32715504.
- Rusbridge C, Heath S, Gunn-Moore DA, Knowler SP, Johnston N, McFadyen AK. Feline orofacial pain syndrome (FOPS): a retrospective study of 113 cases. *J Feline Med Surg.* 2010 Jun;12(6):498-508. doi: 10.1016/j.jfms.2010.03.005. Epub 2010 May 6. PMID: 20451434; PMCID: PMC7128958.
- Harvey CE. Management of periodontal disease: understanding the options. *Vet Clin North Am Small Anim Pract.* 2005 Jul;35(4):819-36. vi. doi: 10.1016/j.cvsm.2005.03.002. PMID: 15979515.
- Mathews K, Kronen PW, Lascelles D, Nolan A, Robertson S, Steagall PV, Wright B, Yamashita K. Guidelines for recognition, assessment and treatment of pain: WSAVA Global Pain Council members and co-authors of this document. *J Small Anim Pract.* 2014 Jun;55(6):E10-68. doi: 10.1111/jsap.12200. Epub 2014 May 20. PMID: 24841489.